

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

VOLNÝ ČAS ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Bakalářská práce

Autor práce: Petra Hovorková
Vedoucí práce: Mgr. Mária Sarková, PhD.

Olomouc 2014

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Petra Hovorková

Název bakalářské práce: VOLNÝ ČAS ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Pracoviště: Katedra Rekreologie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Mária Sarková, PhD.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2014

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá volným časem žáků základních škol. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V teoretické části se zmiňují o pojmech souvisejících s tématem práce. Jednotlivé kapitoly jsou zaměřeny na definici pojmu volný čas, na výchovu mimo vyučování a její význam. V teorii popisují stručnou charakteristiku vývojového období dospívání a zaměřují se rovněž na prevenci. Empirická část je realizována formou kvantitativního výzkumu. Výzkum byl prováděn dotazníkovým šetřením na základních školách v Orlové.

Cílem práce je získat informace z literatury, výzkumu a konfrontovat je s aktuálním stavem, nabídkou ve městě Orlová.

Klíčová slova:

Volný čas, mimoškolní výchova, pubescence, prevence

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihových služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and Suriname: Petra Hovorková

Title of the thesis: The spare time of the pupils from elementary schools

Department: Department of Recreology

Supervisor: Mg. Mária Sarková, PhD.

Abstrakt:

My bachelor thesis deals with the spare time of the pupils from elementary schools. This thesis is divided into two main parts. In the theoretical part, I'm mentioning about the concepts which are related with the topic of the thesis. Individual chapters are focused on the definition of free time, education apart from education and its importance. In theory I'm describing a brief characteristic evolutionary period of adolescence, and at the same time I'm also focused on prevention. The empirical part is realised in the form of quantitative research. The research was compiled by a questionnaire survey at the elementary schools in Orlova.

The objective of thesis is to obtain information from literature, research and compare it with the actual status, offer in Orlova town.

Keywords: leisure time, education apart from education, period of adolescence, preventiv

I agree that this paper may be borrowed within the library services.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Márii Sarkové, PhD. a uvedla jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržela zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30. 11. 2014

.....
Petra Hovorková

OBSAH

ÚVOD

1. VOLNÝ ČAS	7
1.1. Pohledy a definice pojmu volný čas	7
1.2. Výchovné zhodnocení volného času	9
2. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VOLNÝ ČAS	11
2.1. Rodina a volný čas	11
2.2. Úloha vrstevnických skupin	12
2.3. Působení školy a volný čas	12
2.4. Média a komunikace jako součást volného času dětí	13
2.5. Mimoškolní organizace	13
3. DOSPÍVÁNÍ	16
3.1. Definice vývojového období dospívání	16
3.2. Dospívání a volný čas	17
4. CÍL VÝZKUMU	18
5. METODIKA	19
5.1. Metoda výzkumu a výzkumný problém, etika výzkumu	19
5.2. Charakteristika výzkumného souboru a prostředí výzkumu	19
5.3. Vlastní výzkumná část	20
6. DISKUZE A ZÁVĚR	31
7. SOUHRN	32
8. SUMMARY	33
9. REFERENČNÍ SEZNAM	34
SEZNAM GRAFŮ	35
SEZNAM TABULEK	35
SEZNAM PŘÍLOH	36

ÚVOD

Způsob trávení volného času dětí dnes a před několika málo lety prošel značnými změnami. Není tomu tak dávno, kdy děti chodily po škole ven, chlapani hráli fotbal, dívky skákaly před domem gumu, hrály míčové hry. Mám-li se zamyslet nad časovým obdobím, kdy došlo k této změně, je to otázka přibližně patnácti let, kdy došlo k radikální změně v trávení volného času u dětí a mládeže. Za tuto dobu došlo rovněž ke změnám ve společnosti, i v rodině, která mění svou podobu. Dnešní rodiny přináší svým potomkům kvalitní možnosti, jak trávit volný čas, zároveň jsou tyto možnosti podmiňovány řadou faktorů, jako je např. existenční otázka rodiny, nezáměr ze strany rodičů ale i dětí o trávení volného času, nízká informovanost o dané oblasti a fakt nedůležitosti této otázky věnovat více pozornosti. Pokud se nepodaří na dítě zapůsobit a vést je ke zdravému trávení volného času, je zde zvýšené nebezpečí, že se dítě dostane do party páchající trestnou činností, přestupky, zneužívání návykových látek apod. Literatura hovoří o tom, že období dospívání je obdobím ohroženým pro páchaní trestné činnosti u dětí a je důležité zaměřit pozornost na tuto skupinu dětí.

Ke zpracování bakalářské práce jsem si zvolila téma ***Volný čas u žáků základních škol***. Dle mého názoru se jedná o oblast diskutovanou v dnešní době a je důležité tomuto věnovat pozornost. Ve své práci se zaměřím na základní pojmy spojené s tématem. Myslím si, že rodinné prostředí může velmi ovlivnit trávení volného času, což budu dotazníkovým šetřením také zjišťovat. Teoretická část práce je rozdělena do čtyř kapitol, kdy v první kapitole definuji pojem volný čas a zmiňuji se o výchovném zhodnocení volného času. V druhé kapitole se věnuji výchově mimo vyučování a činitelům ovlivňující výchovu mimo vyučování. Třetí kapitola je zaměřena na vývojové období dospívání, charakteristickým znakům. Kapitola čtvrtá pojednává o rizikových faktorech, které mohou ovlivnit trávení volného času, kapitola pátá se stručně věnuje prevenci páchaní trestné činnosti. Empirická část bakalářské práce je zaměřena na kvantitativní typ výzkumu, výzkumná data jsem získala dotazníkovým šetřením, které proběhlo na základních školách ve městě Orlová.

1. VOLNÝ ČAS

Pod pojmem volný čas si představíme určitou nečinnost, volno, možnost dělat to, co chci, co mě baví. Spojení slov volný čas je dnes poměrně často skloňován, a to převážně i z toho důvodu, že neorganizované trávení volného času může vést k antisociálnímu chování dětí a mládeže, což je způsobeno tím, že dítě nemá návyky si umět hrát samostatně a smysluplně trávit volný čas, rovněž tak neorganizované trávení volného času ze strany rodiny, může vést k protiprávnímu jednání u dětí.

Tak jako se mění společnost, změnilo se i pojetí trávení volného času. Je známo, že děti napodobují své rodiče a přebírají takto vzory a toto platí i v oblasti trávení volného času. Kromě rodiny, která je primární sociální skupinou, která předává vzory jak naložit s volným časem, způsob jeho trávení ovlivňuje také škola, kamarádi, sdělovací prostředky. Na děti rovněž působí organizace, které toto mají v náplni práce, kdy se jedná o záměrné ovlivňování jedince. O těchto institucích se zmíním v samostatné podkapitole.

Dle Hofbauera (2004) je dosavadní vývoj v oblasti volného času dětí a mládeže kladně hodnocen. Volný čas a systém jeho aktivit a institucí je dynamickou a málo ustálenou, mimořádně nadějnou a současně kritizovanou oblastí života současného člověka.

1.1. Pohledy a definice pojmu volný čas

Pojetí volného času a terminologie se od minulého století proměňovala a zpřesňovala a díky tomuto se můžeme setkat s několika přístupy. Dynamický vývoj volný čas zaznamenal od 60. let a je pochopitelné, že poznávání volného času, jeho praktické prožívání a s tím spjatá terminologie se i nadále budou vyvíjet.

Volný čas (angl. Leisure time, franc. Le loisir) je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, které vyplývají z jeho sociálních rolí, dělby práce. Můžeme jej vymezit jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností. Dále jej můžeme definovat jako činnost, do níž člověk vstupuje s očekáváním, kdy se takové činnosti člověk účastní dobrovolně a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení. Mezi hlavní funkce volného času patří odpočinek, zábava, rozvoj osobnosti Hofbauera (2004).

Volný čas je opak nutné práce a povinností a doby nutné k reprodukci sil (Průcha, Walterová, Mareš, 2001).

Hofbauer (2004) ve svém díle hovoří o tom, že z hlediska dětí do volného času nepatří příprava do školy a činnosti s tím spojené. Specifickou zvláštností volného času dětí je to, že z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování a to z důvodu, že děti nemají dostatek zkušeností a potřebují vedení v této oblasti. Ovlivňování samozřejmě závisí na věku dětí, mentální, sociální vyspělosti a na rodinné výchově.

Michel Damay vydal soubornou práci o volném čase dětí a mládeže již před druhou světovou válkou a vymezil v ní biologickou, sociální, politickou a pedagogickou dimenzi volného času.

Joffe Dumazedier vymezuje psychologickou funkci volného času tak, že vyrovnává zčásti vliv práce a zahrnuje očekávání, osvobození od požadavků pracovního procesu, zábavu a rozptýlení.

Alexandr Kamiński vymezil tři hlavní způsoby realizace volného času: odpočinek, zábavu a aktivity rozvíjející osobnost člověka.

Roger Sue, soudobý sociolog volného času, jeho funkce uvádí:

- Psychologickou (uvolnění, zábavu, rozvoj),
- Sociální (socializaci),
- Terapeutickou,
- Ekonomickou (uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje spojené s aktivitami volného času) (Hofbauer 2004).

Od pol. 60 let minulého století se volný čas stává významnou oblastí života a výchovy dětí, mládeže a dospělých, kdy je toto spojeno s podmínkami pro jeho rozšiřování a to tím, že se zkracovala pracovní doba dospělých, byl zaveden pětidenní pracovní i školní týden, rostl počet žáků středních a vysokých škol a jejich účast na aktivitách volného času (Hofbauer 2004).

Z literatury i praxe je známo, že na volný čas lze pohlížet z různých hledisek a to např. jako na aktivitu spojenou s relaxem, tzv. wellness či oblast, která je spojená s komerční oblastí.

Pohledy na volný čas dle Pávkové (2002)

- *Ekonomické hledisko* – investice prostředků společnosti do zařízení pro volný čas a jejich návratnost, z volného času se stalo odvětví výchovné, vzdělávací tak komerční.
- *Sociologické a sociálně-psychologické hledisko* – utváření mezilidských vztahů, socializace jedince.
- *Zdravotně-hygienické hledisko* – sleduje zdravý tělesný i duševní vývoj dítěte, režim dne, hygiena duševního života apod.
- *Pedagogické a psychologické hledisko* – věkové a individuální zvláštnosti a jejich respektování ve volném čase. Z tohoto hlediska má volný čas dva úkoly: **výchovu ve volném čase** (smysluplné naplňování volného času vhodnými aktivitami) a **výchovu k volnému času** (seznámení se s množstvím zájmových aktivit, základní orientace v nich).

1.2. Výchovné zhodnocení volného času

„Aktivity a instituce volného času se dnes uplatňují ve všech prostředích života a výchovy dětí a mládeže.“ (Hofbauer, 2004, s.55)

Aktivity spojené s volným časem jsou součástí života a to už od věku předškolního a dospívání přes dospělost až po věk seniorský. Děti se setkávají s volným časem v rodině, poté v mateřské škole, kde jsou tyto aktivity spojené s rozhodováním rodičů. Později vstupují do prostředí (volnočasové kroužky), kde již mají za podpory dospělých rozhodovat o svém volném čase (Hofbauer, 2004).

Jak jsem se již zmínila, k prvnímu seznámení s volným časem dochází v rodině. Rodina je primární sociální skupina, která je nejen v tomto směru rozhodující, je důležitá v oblasti utváření mezilidských vztahů, výchovy, vzdělání. Rovněž rodina prošla významnou změnou ve vývoji společnosti. Dle Hofbauera (2004) má na volný čas v rodině vliv *velikost a úplnost rodiny*, či *pozdější zakládání rodiny*. Vliv má rovněž *způsob života rodiny, postoje a výchova rodičů, čas a finanční zajištění rodiny*. Způsoby trávení volného času v našich rodinách se v závislosti na jejím postavení, životním stylu i vztahu k potřebám dětí od sebe odlišují.

Jungwirthová (2013) zmiňuje ve svém díle to, že zájmové aktivity a kroužky jsou dnes pro rodiny s dětmi diskutovanějším tématem než dříve. Volný čas dětí je potřeba nějak vyplnit v případě, že rodiče nechtějí, aby jejich děti trávily volný čas u počítače. Je mnoho rodičů, kteří činnosti, které by mohli dělat se svými dětmi, sami přenechávají na instituce. Autorka se zmiňuje hlavně o aktivitách u dětí předškolního věku. Kroužky a zájmové aktivity u dětí školního věku nabízí dítěti nové kontakty a vztahy s dětmi stejného věku. Je důležité, aby rodiče měli na paměti, že trávení volného času by pro dítě nemělo být trestem a rodiče by neměli prosazovat své vlastní zájmy a představy o volnočasových aktivitách.

Společné trávení volného času rodiny by mělo být příjemným odpočinkem, v mnoha rodinách je tomu však naopak, kdy se při společném trávení volného času mohou objevit problémy v komunikaci aj., což může být zapříčiněno nedostatkem času a uspěchanou dobou, kdy na sebe členové rodiny nemají v průběhu týdne čas. U starších dětí se osvědčilo, že oceňují trávit volný čas někdy jen s jedním z rodičů. V období pubescence dětem vyhovuje trávit volný čas např. na táboře, v době, kdy by mělo dítě trávit volný čas společně s rodiči na dovolené např. na horách. Hra, učení a práce jsou základními lidskými činnostmi a v rámci volnočasových aktivit se uplatňují, v praxi se prolínají a nelze je oddělit. V poslední době se vytrácí z rodin čím dále více i hraní si s dětmi. Hrou i prací se člověk učí, stejně tak učení může být hrou i práce může mít tento charakter. Hra má ve volnočasových aktivitách významné místo, kdy dává člověku pozitivní prožitky, radost ze hry, relaxaci a má význam v každém období života člověka (Hájek a kol, 2008)

2. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VOLNÝ ČAS

Dle literatury můžeme faktory ovlivňující trávení volného času rozdělit na vnější a vnitřní. Za vnější faktor se považuje přírodní prostředí, působení hromadných sdělovacích prostředků, společenské a historické podmínky, postoj sociálního okolí k dětem a mládeži, sociální a materiální podmínky. Vnitřním faktorem je pohlaví, věk, psychický stav, zdravotní stav a osobní předpoklady. (Zich, 1978)

Vývoj člověka je ovlivněn mnoha činiteli, jako jsou vrozené předpoklady, prostředí obklopující jedince, sociální skupiny, způsob výchovy, výchovné cíle, vlastní aktivita jedince, jeho snaha a cíle, které si klade, metody a formy výchovy a vztahy mezi vychovávajícím a vychovávaným. Tito činitelé působí různě na každého člověka v určitém období života. Období pubescence je pro vychovatele velmi náročné a vyžaduje určité schopnosti.

2.1 Rodina a volný čas

Zmínila jsem se o primárním významu rodiny, která se podílí na výchově dětí, kdy na toto působení navazuje působení předškolního zařízení a školy. Na člověka během života působí několik činitelů, kteří ovlivní jak chování, tak i postoje k volnému času. Již v mateřských školách se dnes setkáváme s přístupem, kdy zařízení zapojuje do volnočasových aktivit školky také samotné rodiče.

Aktivita volného času spoluvytvářejí životní styl rodiny. Pávková (2002) uvádí, že životní styl člověka zahrnuje jeho hodnotovou orientaci, projevuje se v jeho chování. Rodiny se liší od sebe životním stylem i způsobem trávení volného času. Základní návyky si přinášíme ze své rodiny. Pokud dítě vyrůstá na ubytovně, jeden z rodičů je nezaměstnaný a finanční situace rodině nedovoluje, aby dítě navštěvovalo volnočasový kroužek, je velmi pravděpodobné, že dítě přebírá vzor rodičů a poté může přistupovat podobně ke svému trávení volného času. Pokud rodič dítě nenaučí jak trávit volný čas a dítě se tomuto nenaučí ani ve škole je možné, s velkou pravděpodobností se bude ve svém volném čase chovat asociálně.

Činitelé ovlivňující vývoj jedince:

- vrozené předpoklady a vlohy,
- sociální prostředí,
- vrstevníci, kamarádi,
- hromadné sdělovací prostředky a informační technologie.

2.2 Úloha vrstevnických skupin

Pro každé dítě je důležité být součástí vrstevnické skupiny. To, že dítě patří do takové skupiny, vyvolává v něm samotným pocit bezpečí, skupina mu pomáhá překonávat pocit sociální izolace a buduje v něm pozitivní hodnoty. Takto zaměřené vrstevnické skupiny tráví volný čas sportem, hrou, zábavou, členové mezi sebou komunikují, mají společné zážitky a hlubší vztahy mezi sebou. U některých jedinců toto však může mít opačný efekt, kdy se jedinec poté chová antisociálně a delikventně. První vrstevnické skupiny vznikají v místě bydliště, pak v mateřských školách, školách. Člověk má potřebu navazovat mezilidské kontakty.

2.3 Působení školy a volný čas

Škola je další institucí, od které se očekává, že připraví dítě a mladého člověka do života. Škola poskytuje nabídku volnočasových aktivit, která je pro děti dobrovolná. Na půdě školy se tak vytváří předpoklady pro rozvoj individuálních dovedností dětí a zájmové vzdělávání. Dle Hofbauera 2004 volnočasové aktivity u žáků povinné školní docházky odkrývají zájmy a nadání. Tyto aktivity na základní škole pomáhají utvářet pozitivní vztah žáků k dalšímu způsobu vzdělávání prostřednictvím volnočasových aktivit. Není novinkou, že základní školy pořádají jednorázové volnočasové činnosti, které rozšiřují a prohlubují samotnou výuku ve školách nebo mají oddechovou funkci. Mezi ně patří návštěvy historických památek, kulturních a sportovních akcí, různé zájezdy a školy v přírodě či zahraniční zájezdy pořádané školou. Tato praxe se dnes objevuje i v mateřských školách a jsou u dětí velmi oblíbeným zpestřením

2.4 Média a komunikace jako součást volného času dětí

Dnešní komunikaci mezi lidmi ovládla technologie spojená s užíváním mobilních telefonů, počítačů, internetu. Takto komunikují nejen rodiče, dospělí jedinci ale také jejich děti. Dětem často vyhovuje trávit volný čas s mobilním telefonem v ruce, kdy mobilní telefon dnes již neplní funkci jen pro volání, ale je spojen rovněž s užíváním internetu. Volný čas dětí je věnován komunikaci s kamarády přes chat – dle slovníku cizích slov se jedná o komunikaci více lidí najednou prostřednictvím komunikační sítě. Takto trávený volný čas dětí působí nejen pozitivně ale i negativně na jejich rozvoj a to z důvodu, že rodiče nemají přehled o tom, kolik času dítě věnuje mobilnímu telefonu, čemu se věnuje na internetu apod.

2.5 Mimoškolní organizace

V této kapitole se zmíním o zařízeních, které nabízí aktivity mimo školní výuku. Na ovlivňování volného času se podílí také různá občanská sdružení, tělovýchovné a sportovní organizace, kulturní zařízení. Výchova mimo vyučování tvoří výchovně-vzdělávací činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové a také přípravu na vyučování. Kromě pojmu výchova mimo vyučování se často používá termínu pedagogika volného času. (Pávková, 2002)

Školní družiny jsou určeny pro děti prvního stupně základní školy. Školní družiny zajišťují péči o děti v době, kdy jsou jejich rodiče v práci. Toto zařízení plní funkci výchovnou a zdravotní a sociální.

Školní kluby se zaměřují na děti středního školního věku, pro které organizují zájmovou činnost pod odborným pedagogickým vedením.

Domy dětí a mládeže se zaměřují na realizaci specializovaných činností pod odborným pedagogickým vedením. Organizují pravidelnou činnost v kroužcích, talentové soutěže, tábory.

Základní umělecké školy poskytují hudební, výtvarné, dramatické a jiné obory dětem s vyhraněnými zájmy a schopnostmi.

Pávková (2002, s. 37) vymezuje výchovu mimo vyučování takto:

- *probíhá mimo povinné vyučování,*
- *probíhá mimo bezprostřední vliv rodiny,*
- *je institucionálně zajištěná,*
- *uskutečňuje se převážně ve volném čase.*

Funkce výchovy mimo vyučování

- *Výchovně vzdělávací* – cílem je rozvíjení schopností dětí a mládeže, uspokojování jejich zájmů a potřeb, formování žádoucích postojů a morálních vlastností. Tato funkce je tedy velmi významnou.
- *Zdravotní* – tato funkce výchovy mimo vyučování pomáhá vytvářet zdravý životní styl. Podporuje pohyb na čerstvém vzduchu.
- *Sociální* – výchovně-vzdělávací zařízení mimo vyučování mohou vyrovnávat rozdíly mezi materiálními i psychologickými podmínkami v rodinách. Sociální funkcí rozumíme také nácvik komunikativních dovedností, společenského chování apod.
- *Preventivní* – preventivní funkci pokládám za velmi důležitou hned po výchovně vzdělávací funkci. Dnešní doba přináší pro děti a mládež různá rizika a nástrahy, které jsou spojené s negativním postojem k trávení volného času. V poslední době se častěji setkáváme s preventivními programy, které jsou zaměřené na prevenci negativních jevů. Prevence sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže je zaměřena na oblast drogové závislosti, kriminality a delikvence, gambling, záškoláctví, šikanu ale i virtuální kriminality a setkávají se s ní už dnešní předškoláci. (Pávková, 2002)

Prevence a volný čas

Dle mého názoru tyto dva pojmy spolu úzce souvisí, protože nevhodné trávení volného času často vede k prvním výchovným problémům u dětí. Dnes se ozývají hlasy navrhuující snížit hranici trestné odpovědnosti na 11-12 let. Toto však neřeší podstatu problému u dětí páchající trestnou činností. Primární prevence nabízející aktivity volného času je v tomto směru velmi významná a je důležité oblast volného času vyzdvihnout jako jednu z hodnot života lidí (Hofbauer 2004).

Dle Pávkové (2002) prevence ve výchově je účinnější a levnější než náprava chyb a převýchova. Kvalitní výchova dětí ve volném čase má preventivní význam. Dnes se tomuto městu intenzivně věnují, samozřejmě je důležité, aby preventivní programy byly pro děti

Prevenici dělíme:

- *Primární* – určená na celou populaci, patří sem volnočasové aktivity, poradenská činnost.
- *Sekundární* – zaměřená na rizikové jedince se zvýšenou pravděpodobností, že budou páchat protiprávní jednání nebo se stanou obětí takového jednání. (zaměřeno na závislosti, šikanu, vandalismus, nebezpečí internetu apod.)
- *Terciární* – léčení, resocializace, sociální poradenství aj. (Pávková, 2002)

Prevence probíhá již u předškolního věku a nejčastěji mají tyto preventivní programy podobu pohádky, kde vystupuje kladná a záporná postava, na kterých se děti z mateřských škol učí rozeznávat co je dobré a špatné. Preventivní programy zaměřené na žáky základních škol se zaměřují na problematiku týkající se šikany, agresivního chování, nebezpečí internetu a zneužívání návykových látek. Je důležité preventivní program zaměřit na žáky tak, aby je do problematiky vtáhl, preferuji formu zážitkové pedagogiky než pouze výklad pracovníka drogového centra.

3. DOSPÍVÁNÍ

V této kapitole charakterizují vývojové období dospívání, označován termínem pubescence, kdy bakalářská práce je zaměřena na tuto cílovou skupinu. Literatura popisuje toto vývojové období jako období hledání identity, kdy dochází k proměně osobnosti. Pokládám za důležité se o některých znacích tohoto období zmínit, protože informace o tom, co dítě v tomto období prožívá, mohou pomoci v předcházení nedorozumění a dalších problémů.

3.1 Definice vývojového období dospívání

Vývojová psychologie rozděluje školní věk na raný, střední a starší školní věk. Dle Vágnerové (2000) je **starší školní věk** období od 12 do 15 let přibližně, je to období, kdy dítě nastupuje na druhý stupeň ZŠ. Tato skupina je ohrožena negativními sociálními vlivy a je důležité tomuto období věnovat velkou pozornost. Pubescent je často označován rovněž jako huberták, jedinec, který je tvrdohlavý, náladový, přecitlivělý, v některých případech má svůj styl, svou módu atd.

„V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti ve všech oblastech: somatické, psychické i sociální.“ Vágnerová (2000, s. 321)

„Raná adolescence, označujeme ji jako pubescenci a zahrnuje prvních pět let dospívání, tj. od 11 – 15 let, s určitou individuální variabilitou.“ (Vágnerová, 2000, s. 323)

Hájek a kol (2008) rovněž zmiňuje v období pubescence nepřiměřené reakce na kritické připomínky k osobě dospívajícího jedince, střídání nálad, kolísání citů a jejich výbušnost. City hrají v životě dospívajících významnou roli a rodiče by toto neměli shazovat, zesměšňovat. V tomto období dochází také ke změnám v oblasti mravních citů, jedinci se snaží utvářet si vlastní systém hodnot. Vytváření mravních citů ovlivňuje především rodina a u pubescentů jsou to osoby, se kterými se dospívající ztotožňuje, což jsou v tomto období hlavně vrstevníci, kamarádi.

3.2 Dospívání a volný čas

V tomto období se nejvýznamnější referenční skupinou pro pubescenta stává vrstevnická skupina, která staví do pozadí i vlastní rodinu dospívajícího. Kriminalita mládeže je často páchána v partách, kdy jsou děti často vyprovokovány členy party, aby se jedinci dopustili protiprávního jednání, kdy odměnou může být členství právě v této partě. (Matoušek, 2003) Jak jsem se zmínila již v úvodu, neorganizované trávení volného času může vést k antisociálnímu chování dětí a mládeže, za předpokladu, že dítě nemá návyky k tomu, aby si umělo hrát samostatně a smysluplně trávilo volný čas.

Vágnerová (2000) hovoří o tom, že dospívající se odpoutávají od rodiny z důvodu navázání dalších vztahů, v dospívání je rovněž normální, že vzájemná komunikace rodičů a dětí není tak intenzivní stejně tak sdílení zážitků. Autorka hovoří o tom, že jedním z úkolů dospívání je odpoutat se od rodiny, kdy toto je těžké jak pro rodiče tak jejich děti.

4. CÍL VÝZKUMU

Cílem bakalářské práce je vyhodnotit získané informace z teorie a výzkumu, konfrontovat výsledky dotazníkového šetření s aktuálním stavem trávení volného času u žáků základních škol ve městě Orlová.

Empirická část bakalářské práce navazuje na prostudovanou literaturu vztahující se k tématu práce. Studium literatury je patrné, že výchova dětí v rodinách, výchova ve školách je rozhodující v tom směru jakým způsobem bude dítě trávit svůj volný čas. Výzkum byl prováděn kvantitativní metodou, kdy byla použita technika dotazníkového šetření, které proběhlo na dvou základních školách v Orlové.

5. METODIKA

5.1. Metoda výzkumu a výzkumný problém, etika výzkumu

Praktická část bakalářské práce je zpracována kvantitativní metodou, kdy pro sběr dat byla použita technika dotazníkového šetření, která umožňuje získat v krátkém časovém rozsahu dostatek informací. Vzhledem k tomu, že se šetření provádělo na školách a v hodině občanské výchovy, byla zajištěna 100 % návratnost dotazníků. Před samotným vyplňováním byli žáci seznámeni s účelem dotazníku. Dotazníky byly anonymní, děti se nepodepisovaly.

Výzkumným problémem jsem v práci formulovala takto: Volný čas dětí a mládeže je diskutovaným tématem dnešní doby, je všeobecně známo, že životní styl dnešních dětí se zhoršil. Kvalitní výchova dětí ze strany rodiny a školy v oblasti volného času má preventivní význam a proto je důležité se otázkou volného času neustále zabývat.

5.2. Charakteristika výzkumného souboru a prostředí výzkumu

Výzkumný vzorek respondentů tvořily děti s povinnou školní docházkou ve městě Orlová. Respondenti museli splňovat podmínku věku, tzn. věková kategorie od 11-12 do 15 let. Celkem bylo osloveno 80 respondentů, z toho 45 dívek (56%) a 35 chlapců (44%). Vyplňování dotazníků probíhalo v hodině občanské výchovy na základních školách v Orlové – ZŠ K. Dvořáčka (hudební zaměření školy), ZŠ Školní (jazykové zaměření školy).

Tabulka č.1: Složení výzkumného souboru dle pohlaví

Výzkumný soubor obsahoval celkem 80 respondentů, 45 dívek (56%) a 35 chlapců (44%) v dané věkové kategorii.

<i>Pohlaví</i>	<i>Počet respondentů</i>
Chlapci	35
Dívky	45
Celkem	80

Tabulka č.1 Složení výzkumného souboru dle pohlaví
Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 2: Složení výzkumného souboru dle věku dětí

Nejpočetnější věkovou skupinou výzkumného souboru tvořilo zastoupení ve věkové kategorii 13 let a to celkem 36 respondentů (45%), poté věková kategorie 14 let a to celkem 32 respondentů (40%).

<i>Věk</i>	<i>Absolutní četnost</i>
11	0
12	12
13	36
14	32
15	0

Tabulka č.2. Složení výzkumného souboru dle věku dětí
Zdroj: vlastní výzkum

5.3. Vlastní výzkumná část

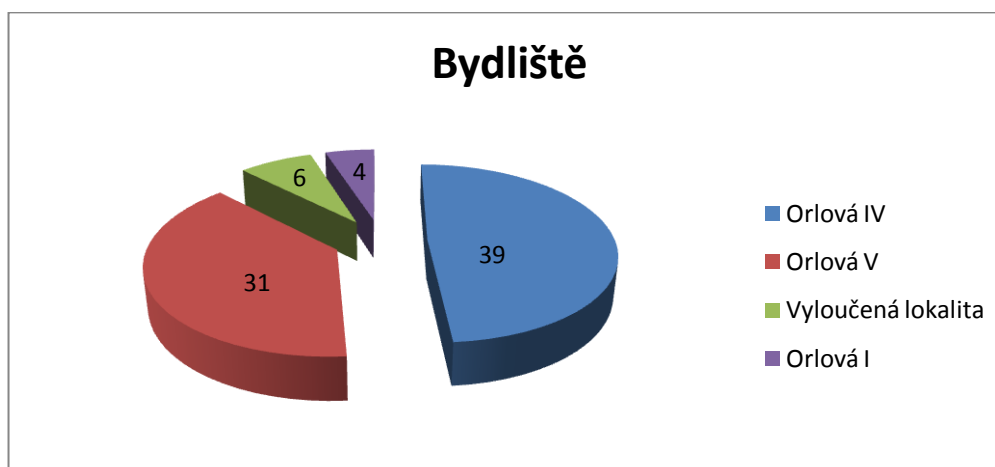
Dotazníkovému šetření na školách předcházel předvýzkum, kdy jsem ověřovala srozumitelnost dotazníku a časovou náročnost, tzn. možnost vyplnění ve výuce. Předvýzkum byl prováděn u 5 dětí požadovaného věku z volnočasového kroužku, které vede má kolegyně. Získané hodnoty z dotazníků jsem vyhodnotila pomocí čárkovací metody, výsledky výzkumu jsem zpracovala v tabulkách, které jsem doplnila o grafy a komentář.

Tabulka č. 3: Lokalita bydlení rodiny dítěte

Výsledkem šetření bylo zjištěno, že nejpočetnější zastoupení respondentů a to v počtu 39 dotázaných (49%) bydlí v části obce Orlová IV. etapa, kdy je jedná o centrum města. Centrum města má dobrou dostupnost, nachází se zde několik základních škol, obchodní centrum, městský úřad a několik institucí nabízející trávení volného času. Výzkumem bylo zjištěno, že 31 respondentů (39%) bydlí v části Orlová V. etapa, jedná se o hustě osídlenou panelákovou výstavbu, rovněž se se zde nachází možnosti trávení volného času, obchodní centrum a zdravotnické zařízení. Děti z těchto lokalit do školy nedojíždí, základní školy se nacházejí v blízkosti jejich bydliště. Šetřením bylo zjištěno, že 6 respondentů (7%) bydlí ve vyloučené lokalitě v Orlové a 4 respondenti (5%) v Orlové-Městě, kdy tato čas je velmi málo osídlená a děti musí dojíždět za volnočasovými aktivitami i do školy.

Lokalita bydlení rodiny zkoumaného vzorku	
<i>Část zkoumané obce</i>	<i>Počet respondentů (chlapci, dívky)</i>
Orlová IV etapa - centrum	39
Orlová V. etapa	31
Vyloučená lokalita	6
Orlová I - Město	4

Tabulka č.3 Lokalita bydlení rodiny dítěte
Zdroj: vlastní výzkum

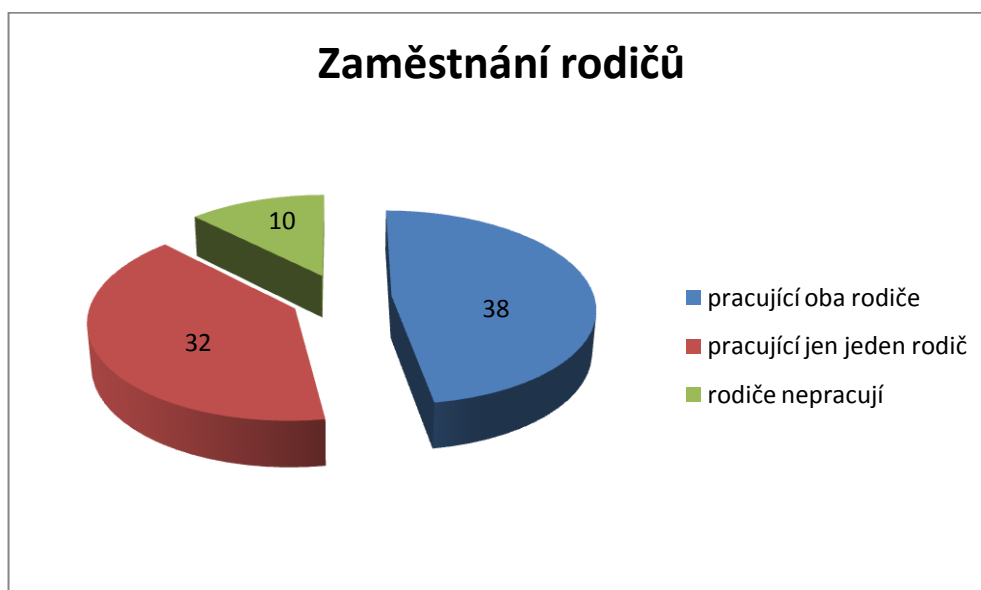
Graf č.1 Lokalita bydlení rodiny zkoumaného vzorku
Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 4: Pracovní zařazení rodičů respondentů

U 38 dotázaných respondentů (47%) bylo zjištěno, že jejich rodiče jsou oba pracující, ve 32 případech (40%) pracoval jen jeden rodič a v 10 případech (13%) rodiče nepracovali. Finanční situace má určitě vliv na trávení volného času celé rodiny a status pracovního zařazení rodičů se považuje jako jeden z vnějších faktorů ovlivňující trávení volného času.

Zaměstnání rodičů	
	<i>Počet případů</i>
Pracující oba rodiče	38
Pracující jen jeden rodič	32
Rodiče nepracují	10

Tabulka č.4 Pracovní zařazení rodičů respondentů
Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 2: Pracovní zařazení rodičů respondentů
Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 5: Typ rodiny, ze které respondenti pocházejí

Respondenti odpovídali na otázku z jaké rodiny pocházejí, kdy bylo zjištěno, že 33 respondentů (41%) pochází z úplné rodiny a 37 respondentů (46%) z doplněné o nového partnera. Porovnáním těchto hodnot bylo zjištěno, že zde není velký rozdíl. Současná společenská situace poukazuje na změnu ve struktuře rodiny, stoupá rozvodovost a není tedy neobvyklé, že děti žijí s jedním z rodičů a novým partnerem (doplněné rodiny) Neúplná rodina měla zastoupení v 10 případech (13%).

Typy rodiny - členění	
	<i>Počet případů</i>
Úplná rodina	33
Neúplná	10
Doplněné rodiny (rekonstruované)	37

Tabulka č.5 Typ rodiny, ze které respondenti pocházejí
Zdroj: vlastní výzkum

Odpověď na otázku č.6:

Jak dlouho se připravuješ do školy?

Na tuto otázku odpovědělo 80 dotázaných, z toho 35 chlapců (44%) se průměrně věnuje přípravě do školy $\frac{1}{2}$ - $1 \frac{1}{2}$ hodiny denně, 45 dívek (56%) odpovědělo, že se přípravě do školy věnuje $1 \frac{1}{2}$ - 2 hodiny denně. Ze zjištěných hodnot vyplývá, že dívky věnují přípravě do školy více času, a to o půl hodiny déle než chlapci.

Denní délka přípravy žáků do školy z celkového počtu 80. dotázaných		
	<i>Chlapci (35)</i>	<i>Dívky (45)</i>
Maximální denní příprava	$\frac{1}{2}$ - $1 \frac{1}{2}$ hodiny	$1 \frac{1}{2}$ - 2 hodiny

Tabulka č.6 Doba přípravy žáku
Zdroj: vlastní výzkum

Odpořed' na otázku č.7:

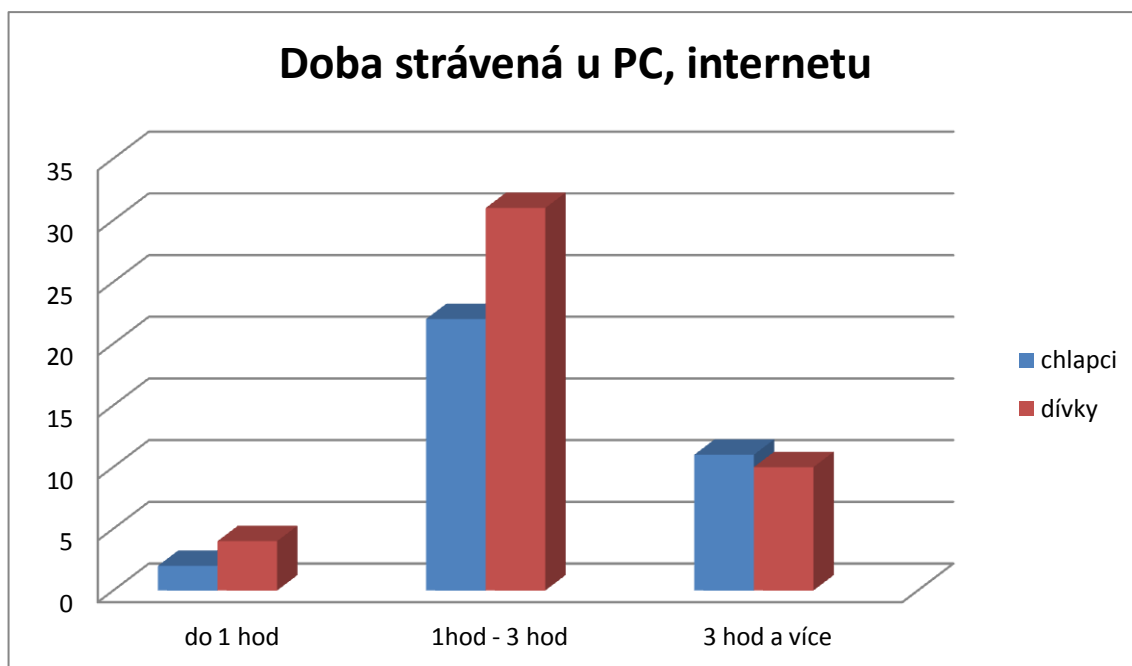
Kolik řasu denně asi tak hraješ hry na počítači nebo surfuješ na internetu?

Grafické znázornění vysvětluje, že respondenti tráví u PC, internetu 1hod - 3hod denně, odpovědělo tak 22 chlapců a 31 dívek. Tato otázka však přináší další možnosti pro výzkum vzhledem k dostupnosti internetu, kdy její děti používají v mobilních telefonech a doba strávená na internetu se takto zvyšuje.

Doba strávená u PC, internetu		
	<i>Chlapci (35)</i>	<i>Dívky (45)</i>
Do 1 hodiny	2	4
1hod – 3 hod	22	31
3hod a více	11	10

Tabulka č.7 Doba strávená u PC, internetu

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 3: Doba strávená u PC, internetu

Zdroj: vlastní výzkum

Odpověď na otázku č.8:

Chodíš do nějakého kroužku nebo oddílu?

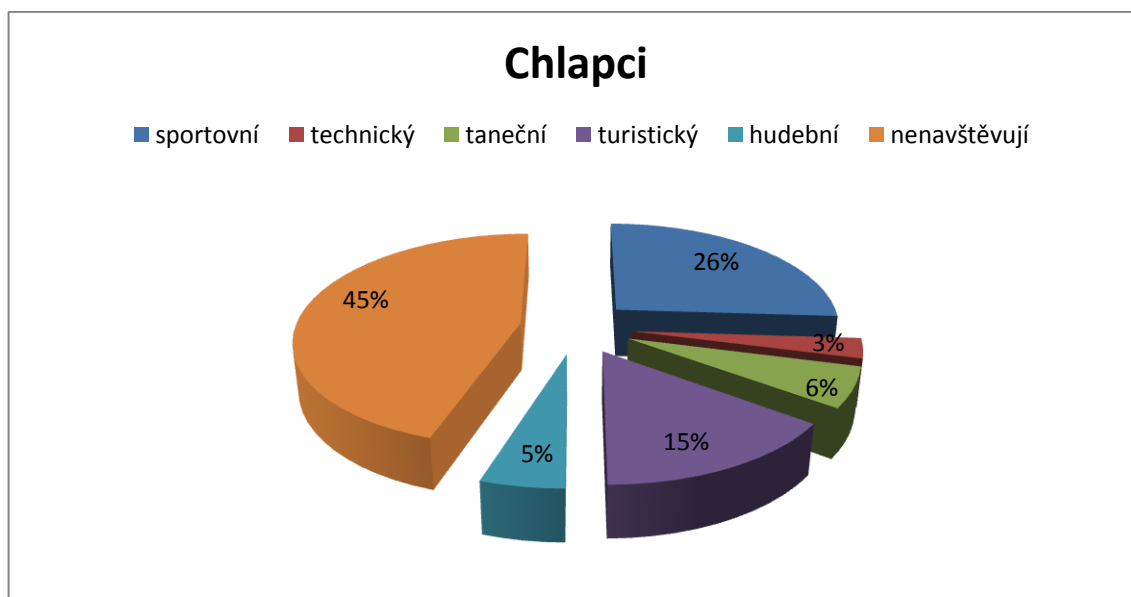
Z grafu č.4 je patrné, že 45 % chlapců nenavštěvuje žádný kroužek, 26 % sportuje a 15 % se věnuje turistice, kdy tento kroužek má v Orlové svou dlouholetou tradici.

Typ kroužku				
Aktivita	Počet dotázaných		[%]*	
	Chlapci (35)	Dívky (45)	Chlapci (35)	Dívky (45)
sportovní	9	7	26	16
výtvarný	0	2	0	4
přírodovědný	0	0	0	0
technický / modelářský	1	0	3	0
dramatický / taneční	2	11	6	25
turistický / skautský	5	8	15	18
hudební	2	10	5	22
jiný	0	0	0	0
nechodím do žádného kroužku	16	7	45	15

*procenta [%] - jsou zaokrouhlena na celá čísla bez desetinné čárky

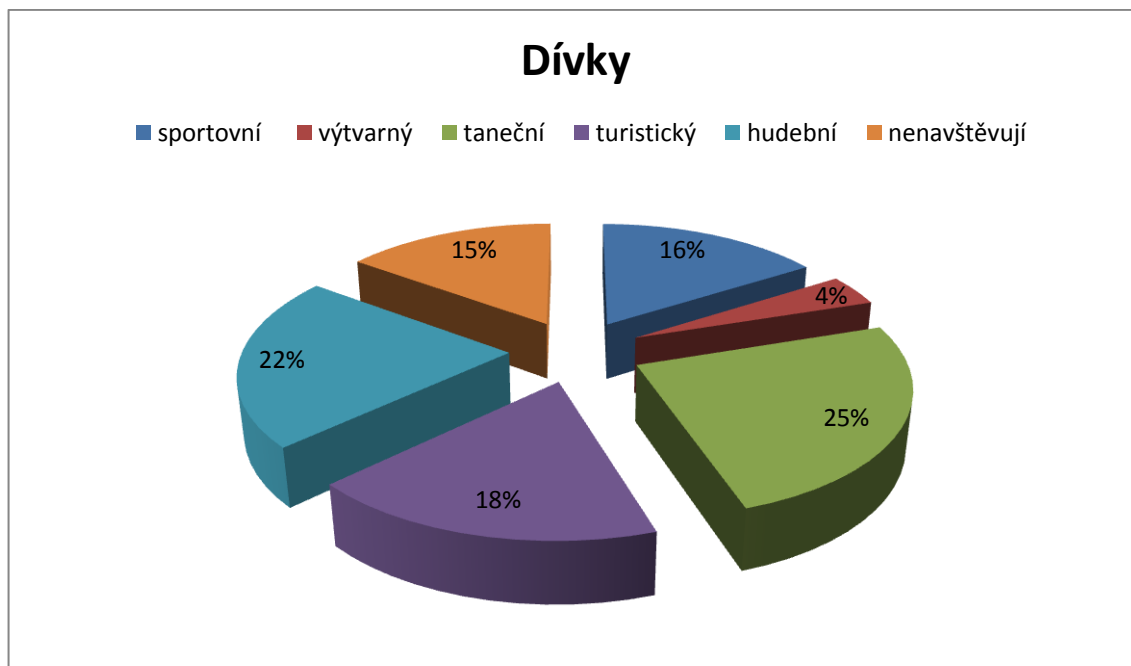
Tabulka č.8 Typ kroužku

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.4 Kroužky navštěvované respondenty

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.5 Kroužky navštěvované respondenty

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu je patrné, že 25 % dívek navštěvuje taneční kroužek, který má v Orlové rovněž dlouhou tradici, 22% dívek se ve volném čase věnuje zpěvu, což mohlo ovlivnit to, že výzkumný vzorek navštěvuje základní školu s hudebním zaměřením a 18% dívek navštěvuje turistický kroužek v Orlové, který má ve městě svou tradici. Šetření ukázalo, že 15 % dívek nenavštěvuje žádný kroužek. Porovnáním dívek a chlapců bylo zjištěno, že dívky jsou co do návštěv volnočasových kroužků aktivnější.

Odpověď na otázku č.9:

Do kroužku jsi chtěl chodit z důvodu?

Na tuto otázku odpovídali jen respondenti, kteří uvedli, že kroužek skutečně navštěvují. Dívky převážně odpověděly tak, že pro aktivitu se rozhodovaly sami 45 % , ve 32 % se jednalo o přání rodičů a 18 % dívek chtělo navštěvovat kroužek z důvodu svých kamarádů, v 5 % uvedly i jiný důvod, kterým byla péče o tělo. Chlapci ve 43% uvedli, že se jednalo o přání rodičů, 31 % chtělo do kroužku chodit kvůli kamarádům a 26% chtělo navštěvovat kroužek z vlastní vůle. Ze zjištěného můžeme říct, že vliv kamarádů je u této cílové skupiny poměrně silný a přání a tlak rodičů je často silnější než přání samotných dětí při volbě volnočasové aktivity. Praxe se shoduje s teorií, která

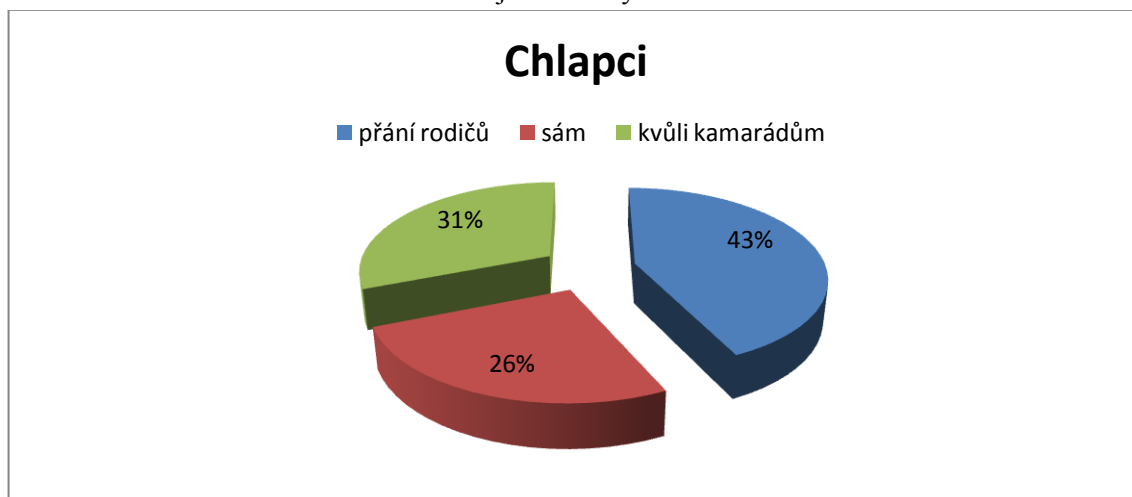
popisuje, že rodiče často preferují své zájmy a nenaplněné vlastní cíle a sny v této oblasti.

Důvod navštěvování kroužků				
	<i>Počet dotázaných</i>		<i>[%]*</i>	
	<i>Chlapci (19)</i>	<i>Dívky (38)</i>	<i>Chlapci (19)</i>	<i>Dívky (38)</i>
Přání rodičů	8	12	43	32
Sám jsem chtěl	5	17	26	45
Kvůli kamarádům	6	7	31	18
Jiné	0	2	0	5

**procenta [%] - jsou zaokrouhlena na celá čísla bez desetinné čárky*

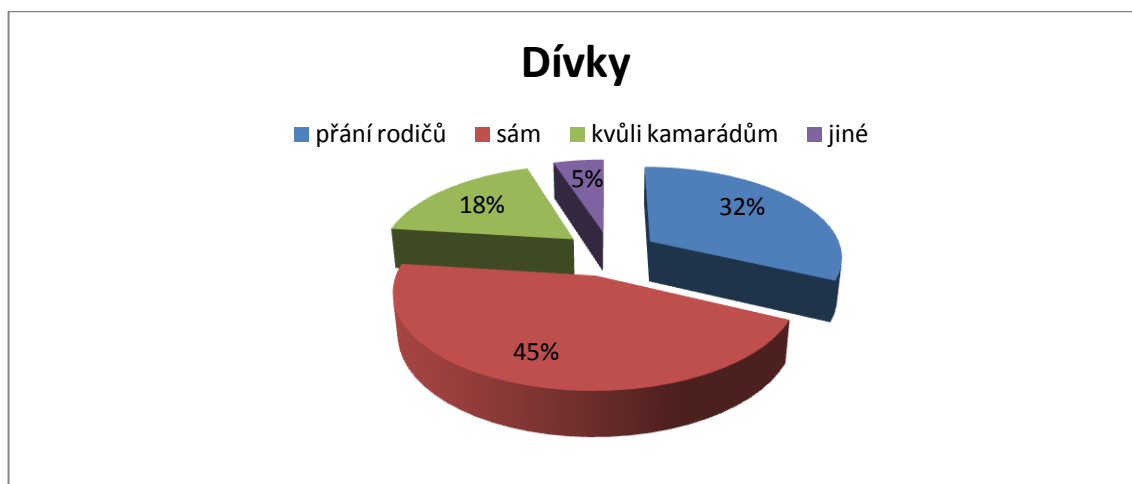
Tabulka č.9 Důvod navštěvování kroužků

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.6 Důvod návštěvnosti kroužků

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.7 Důvod návštěvnosti kroužků

Zdroj: vlastní výzkum

Odpověď na otázku č.10:

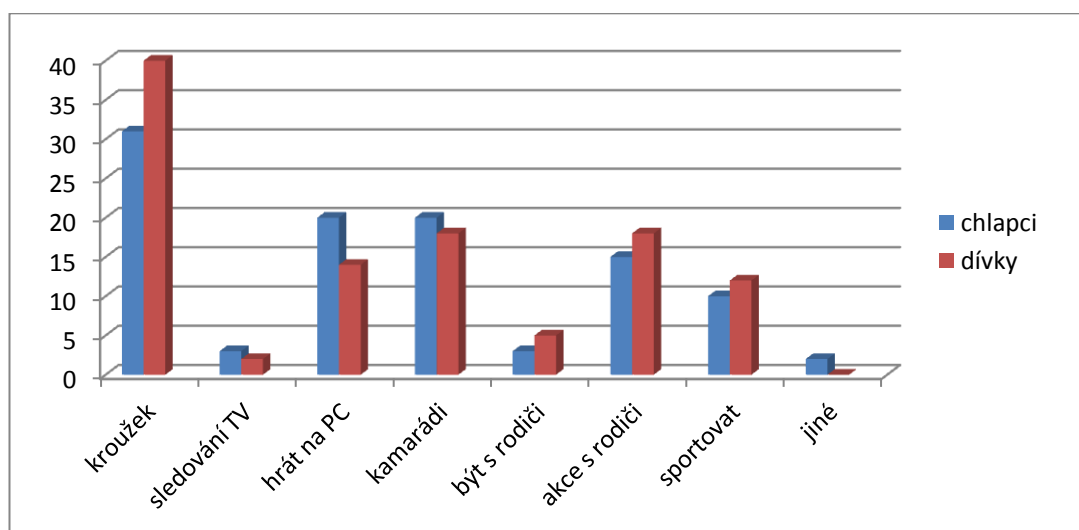
Kdyby sis mohl(a) vybrat, co bys ve volném čase dělal(a) nejraději?

Grafické znázornění popisuje, že chlapci preferují hned po aktivitě v kroužku aktivity s kamarády a hru na PC, poté zvolili aktivity s rodiči a sport. Dívky by nejraději ve volném čase navštěvovaly kroužek – 40 odpovědí, v 18 odpovědích označily možnost trávit čas s kamarády a podnikat aktivity s rodiči. Je viditelné, že obě pohlaví v tomto věku velmi ovlivňují vrstevníci. Hra na počítači byla u dívek preferována ve 14 odpovědích a 12 dívek označilo sport jako prioritu ve volném čase. Respondenti mohli zvolit max. tři možnosti z výběru aktivit (viz. Tabulka č. 10)

Aktivita		
	Chlapci	Dívky
Hrát si se sourozencem	0	0
Jít do kroužku	31	40
Dívat se na televizi	3	2
Hrát hry na počítači	20	14
Hrát si s kamarády	20	18
Číst si knížky	0	0
Být doma s rodiči	3	5
Podnikat něco s rodiči (sport, výlety, hry)	15	18
Sportovat	10	12
Jiné	2	0

Tabulka č.10 Aktivita respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.8 Preferované aktivity dle pohlaví

Zdroj: vlastní výzkum

Odpořed' na otázku č.11 :

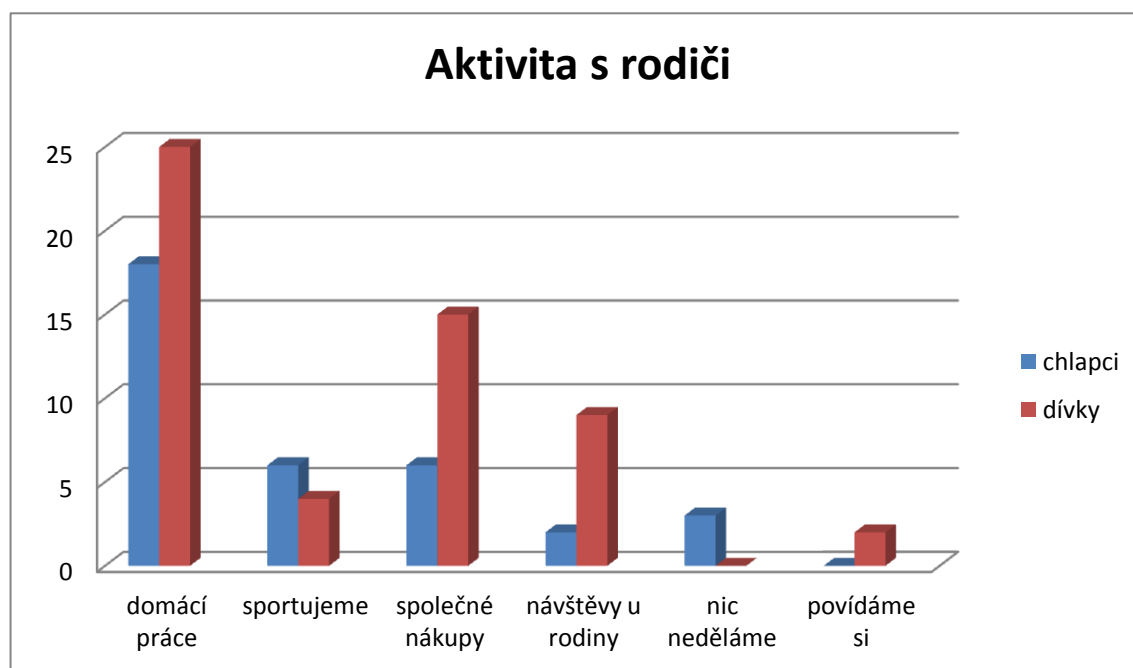
Děláte doma něco s rodiči? Co?

Šetřením bylo zjiřtěno, že 25 dívek a 18 chlapců jako společnou aktivitu s rodiči označili domácí práce. U dívek byla další společná aktivita (15 odpovědí) společné nákupy a návštěvy (9). Nejméně hodnocenou činností dítěte a rodiče byla jejich společná komunikace, což je alarmující, kdy toto uvedly jen dvě dívky.

Aktivita s rodiči		
	<i>Chlapci</i>	<i>Dívky</i>
Pomáhám – domácí práce	18	25
Sportujeme	6	4
Chodíme na nákupy	6	15
Chodíme na návštěvy k rodině	2	9
Nic	3	0
Povídáme si	0	2

Tabulka č.11 Aktivita s rodiči

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.9 Aktivita s rodiči

Zdroj: vlastní výzkum

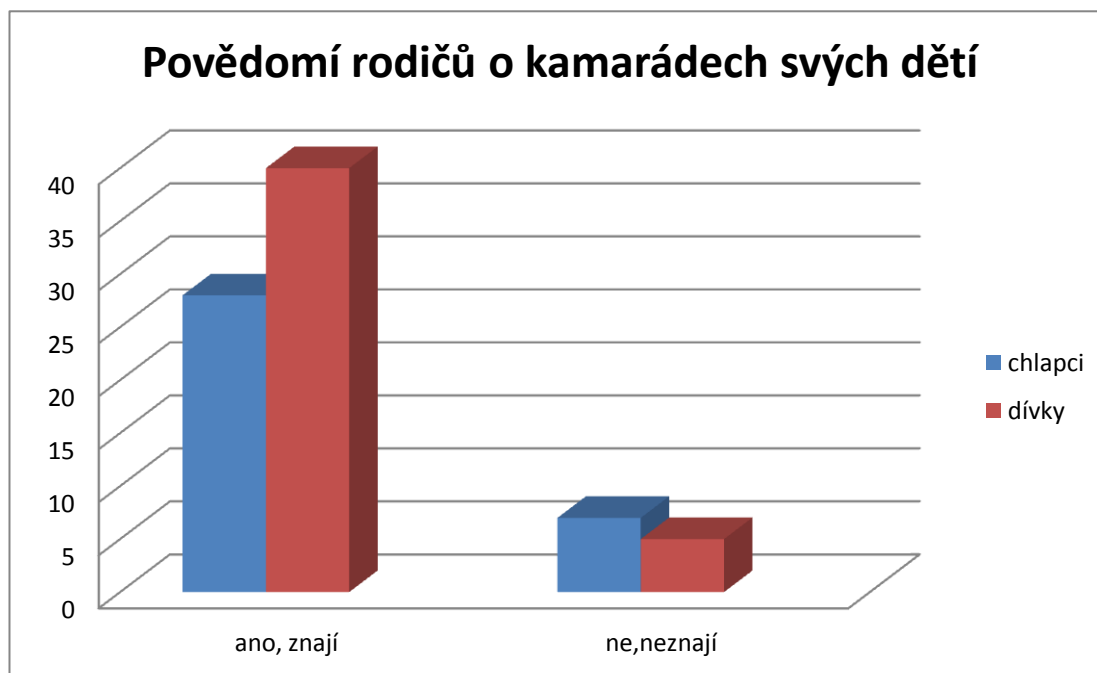
Odpořed' na otázku č.12

Znají rodiče tvé kamarády ?

Na otázku, zda znají rodiče kamarády svých dětí odpovědělo 28 chlapců kladně, stejně tak rodiče dívek znají jejich kamarády, kdy dívky takto odpověděly ve 40 případech. Z výše uvedeného vyplývá, že respondenti tráví volný čas se svými kamarády a proto i rodiče ve větší míře mají povědomí o tom, s kým se děti stýkají.

Povědomí rodičů o kamarádech		
	<i>Chlapci (35)</i>	<i>Dívky (45)</i>
Ano, znají	28	40
Ne, neznají	7	5
Celkem	35	45

Tabulka č.12 Povědomí rodičů o kamarádech
Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.10 Povědomí rodičů o kamarádech svých dětí
Zdroj: vlastní výzkum

6. DISKUZE A ZÁVĚR

Z provedeného výzkumu, který byl proveden dotazníkovým šetřením na základních školách ve městě Orlová vyplývá, že získané informace potvrzují teoretické poznatky z literatury. Dotazníkové šetření zjišťovalo současné vnímání oslovených pubescentů na oblast volného času. Dle vyhodnocených odpovědí bylo zjištěno, že respondenti pocházejí z rodin, kde alespoň jeden rodič pracuje, tudíž nemůžeme potvrdit skutečnost, že děti nenavštěvují kroužky z důvodu ekonomické situace rodiny. Dalším zajímavým zjištěním bylo, že děvčata preferují více volnočasových aktivit než chlapci a rovněž to, že dívky si aktivity volily sami. Chlapci sdělili, že volba jejich volnočasové aktivity byla převážně přáním jejich rodičů. U obou pohlaví se potvrdilo to, že kamarádi jsou pro tuto cílovou skupinu velmi důležití, a to i při volbě navštěvovaného kroužku. Rovněž se výzkumem zjistilo, že nejčastější společnou aktivitou, kterou respondenti vykonávají s rodiči, je pomoc při domácích povinnostech.

Prostudováním nabídky volnočasových aktivit ve městě Orlová, bylo zjištěno, že pro výzkumný vzorek je ve městě dostatečná nabídka volnočasových kroužků různého zaměření i cenové relace. Rovněž bylo zjištěno, že ve městě působí několik sportovních zařízení – krytý bazén, zimní stadion, tenisová hala a kurty. Děti mají možnost navštěvovat několik klubů, kdy bylo zjištěno, že se jedná o nízkonákladové kluby – např. baseball, horolezecký klub, jezdecký klub, biatlon, klub českých turistů či plavecký. Mezi nákladnější aktivity patří hokejový klub či krasobruslařský. Dotazem na Úřad Práce v Orlové bylo zjištěno, že nízkopříjmovým rodinám lze poskytnout příspěvek na volnočasové aktivity dětí, a to za spolupráce oddělení sociálně-právní ochrany dětí v Orlové, protože se jedná o individuální posouzení. V příloze přikládám rovněž nabídku akcí ve městě Orlová, která se snaží svým občanům a jejich dětem nabídnout kvalitní trávení volného času a tím i předcházet patologickým jevům ve městě.

„Výchova ke zdravému životnímu stylu velmi úzce souvisí s pedagogickým ovlivňováním volného času. Bylo by krásné, kdyby se nám všem, rodičům, pedagogům i ostatním, kteří se na tomto výchovném procesu podílejí, podařilo dosáhnout stanoveného cíle. Vychovat člověka, který dokáže se svým volným časem rozumně hospodařit, uvědomuje se jeho životní hodnotu, má pestré a postranné zájmy a také jeden svůj hluboký, celoživotní zájem.“ (Pávková, 2002, s. 31).

7. SOUHRN

Cílem bakalářské práce bylo získat informace z literatury, výzkumu a konfrontovat je s aktuálním stavem, nabídkou ve městě Orlová. Bakalářská práce se skládá ze dvou částí, kdy první teoretická část je rozdělena do tří kapitol, které se zaměřují na volný čas dětí, vysvětlení samotného pojmu. V teoretické části jsem se seznámila s vývojovým obdobím dospívání. Na teoretické poznatky navazuje praktická část, která je realizována metodou kvantitativního výzkumu. Výzkumné šetření provedené technikou dotazníku zjišťuje trávení volného času dětí základních škol v Orlové. Výsledky dotazníkového šetření jsou vyhodnoceny a zobrazeny grafy s komentářem. V příloze je přiložena nabídka volnočasových aktivit ve městě Orlová, která dokládá, že nabídka v tomto městě je pestrá. Práce by mohla posloužit začínajícím pedagogům volného času, stejně tak laické veřejnosti či samotným rodičům.

8. SUMMARY

The goal of the bachelor thesis was to obtain the information from the literature, research, and to confront it with the actual status and offer in the city of Orlova. The Bachelor thesis consists of two parts; the first one is theoretical and it is divided into three chapters, where I focus on the free time of children. In the theoretical part I got acquainted with the evolutionary era of pubescence. On the theoretical piece of knowledge as it relates to the practical part, which is realised by the method of quantitative research - a research survey was used in the form of a questionnaire to find out how kids spend their free time in the elementary schools in Orlova. The results of the questionnaire survey are evaluated and exhibited by graphs with commentary. In the appendix is attached the offer of the leisure activities in the city of Orlova, which exemplifies that the offer is varied in this city. This thesis could serve the pedagogues of leisure time, likewise laymen of the community or parents themselves.

9. REFERENČNÍ SEZNAM

HÁJEK B., HOFBAUER B., PÁVKOVÁ J. Pedagogické ovlivňování volného času. 1.vydání Praha: Portál 2008, ISBN 978-80-7367-473-1

HOFBAUER B, Portál, s.r.o., Praha 2004, ISBN 80-7178-927-5

CHRÁSKA, Miroslav: *Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu.* 1 vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

JANČA, D. Komparace využívání volnočasových aktivit mládeže. Brno 2009, Diplomová práce, Masarykova Univerzita, pedagogická fakulta, katedra speciální pedagogiky, vedoucí práce Doc.PhDr.Pavel Muhlpachr, Ph.D.

JUNGWIRTHOVÁ J. Mezi školou a pubertou. Výchova školáka, 1. Vydání Praha: Portál 2013, ISBN 978-80-262-0473-2

KRAUS, B. – POLÁČKOVÁ, V. Člověk – prostředí – výchova. Brno, Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2

LANGMEIER, J.; KREJČÍŘOVÁ, D. Vývojová psychologie(dětství, dospělost,stáří). 2.aktualizované vydání Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1284-9

MATOUŠEK, O.;Kroftová, A. Mládež a delikvence. 1. vydání Praha:Portál, 1998. ISBN 80-7178-226-2

MATOUŠEK, Oldřich: *Rodina jako instituce a vztahová síť.* 3.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. 2003.ISBN 80-86429-19-9.

PÁVKOVÁ J. a kol., 3. vydání Praha: Portál 2002, ISBN 80-7178-711-3

ŘÍČAN, P. Cesta životem. Praha: Portál 2004. ISBN 80-7367-124-7.

VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie (dětství, dospělost, stáří). 1.vydání
Praha:Portál, 2000. ISBN 807178-308-0

Prevence kriminality v ČR dostupné na World Wide Web www.prevencekriminality.cz
[Online], 09. září 2014. [Citace: 01. listopadu 2014.]

Puberta dostupné na World Wide Web <http://www.rodina.cz/rubrika/puberta> [Online],
09. září 2014.[Citace: 01. listopadu 2014.]

Město Orlová dostupné na World Wide Web
<http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/prevence-kriminality/prevence-dokumenty/>
[Online], 09. září 2014.[Citace: 01. listopadu 2014.]

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Lokalita bydlení rodiny zkoumaného vzorku

Graf č. 2 Pracovní zařazení rodičů respondentů

Graf č. 3 Doba strávená u PC, internetu

Graf č. 4 Kroužky navštěvované respondenty

Graf č. 5 Kroužky navštěvované respondenty

Graf č. 6 Důvod návštěvnosti kroužků

Graf č. 7 Důvod návštěvnosti kroužků

Graf č. 8 Preferované aktivity dle pohlaví

Graf č. 9 Aktivita s rodiči

Graf č. 10 Povědomí rodičů o kamarádech svých dětí

SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1. Složení výzkumného souboru dle pohlaví

Tabulka č.2. Složení výzkumného souboru dle věku dětí

Tabulka č.3. Lokalita bydlení rodiny dítěte

Tabulka č.4. Pracovní zařazení rodičů respondentů

Tabulka č.5. Typ rodiny, ze které respondenti pocházejí

Tabulka č.6. Doba přípravy žáku

Tabulka č.7. Doba strávená u PC, internetu

Tabulka č.8. Typ kroužku

Tabulka č.9. Důvod navštěvování kroužků

Tabulka č.10. Aktivita respondentů

Tabulka č.11. Aktivita s rodiči

Tabulka č.12. Povědomí rodičů o kamarádech

SEZNAM PŘÍLOH

1. DOTAZNÍK

Ahojte děti,

Jmenuji se Petra a studuji na Vysoké škole v Olomouci. Byla bych ráda, kdybyste mi vyplnili tento dotazník, který je zaměřen na volný čas dětí základních škol. Pokud si s některou z otázek nevíte rady, zeptejte se své paní učitelky.

Dotazník mi pomůže zjistit, jaké jsou tvé zájmy, zda chodíš do nějakých kroužků. Tvé odpovědi jsou anonymní a to znamená, že se o nich nikdo nedozví, proto svou odpověď vždy zvaž a pečlivě zapiš. Děkuji.

1. Tvůj věk :
2. Jsem chlapec/dívka - zakroužkuj
3. Bydlím
 - a) Orlová V. etapa
 - b) Orlová – v centru (IV. Etapa)
 - c) Orlová-Poruba
 - d) Orlová-Město
4. Chodí tví rodiče do práce?
 - a) Pracují oba
 - b) Pracuje jen jeden
 - c) Rodiče nepracují
5. Moje rodina je:
 - a) Úplná (bydlím s mamkou i tatškou)
 - b) Neúplná (bydlím jen s jedním z rodičů)
 - c) Doplněná (rodič má nového partnera)

6. Jak dlouho se připravuješ do školy? Kolik času tomu po škole věnuješ učení, psaní úkolů.....
- $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$ hodiny
 - 1 $\frac{1}{2}$ - 2 hodiny
 - Více
7. Kolik času denně asi tak hraješ hry na počítači nebo surfuješ na internetu?
.....
8. Chodíš do nějakého kroužku nebo oddílu? (*můžeš zakroužkovat max.3 možnosti*)
- sportovní
 - výtvarný
 - přírodovědný
 - technický / modelářský
 - dramatický / taneční
 - turistický / skautský
 - hudební / taneční
 - jiný
 - nechodím do žádného kroužku
9. Do kroužku jsi chtěl chodit z důvodu? (zakroužkuj správnou odpověď)
- chtěli to rodiče
 - sám jsem chtěl
 - kvůli kamarádům
 - jiné.....
10. Kdyby sis mohl(a) vybrat, co bys ve volném čase dělal(a) nejraději?
(*můžeš zakroužkovat 3 možnosti*)
- hrát si se sourozencem
 - jít do kroužku
 - dívat se na televizi
 - hrát hry na počítači
 - hrát si s kamarády
 - číst si knížky

- g) být doma s rodiči
- h) podnikat něco s rodič (sport, výlety, hry)
- i) sportovat
- j) jiné

11. Děláte doma něco s rodiči? Co?

12. Znájí rodiče tvé kamarády? (zakroužkuj správnou odpověď)

- a) Ano
- b) Ne

1. DDM ORLOVÁ

2. POZVÁNKA NA VOLNOČASOVOU AKTIVITU

**POHÁDKOVÝ LĚS
DĚTEM**

20. 9. 2014
od 14 do 17 hodin
za každého počasí

Zahrada Klubu Spirála - DDM
Všechny děti, které rády soutěží, jsou vítány.

Pořadatelé a partneři akce

Sponzor

ČEZ
ČESKÝ SVAZ ŽEN

Střední škola a mateřská škola
Orlová

MS Orlová

POSEJDI
www.posejdi.cz

MS Orlová

GRAFIK-AJA

3. POZVÁNKA PRO DĚTI A MLÁDEŽ - YMCA

Oslavy YMCA v Orlové
4. - 8. 6. 2014

5. 6. Otevřená zkouška
Keep Smiling Gospel Orlová
v Husově domě, Orlová
18.30 - 20.30 vstup volný

4. 6. Mládežnické setkání
o historii YMCA
18. 00 - 20.00
Dům kultury, Orlová
vstup volný

6. 6. Cestovatelský večer
Milan Lazecký - Čína
19.00 - Dům kultury Orlová
Vstupné dobrovolné

7. 6. Oslavy YMCA ve Spirále
DDM Orlová
Energetiků 940, Orlová
14.00 - 19.00 - vstup volný

8. 6. Vánoční koncert
Keep Smiling Gospel Orlová
16.00 - Vstupné dobrovolné

170 let YMCA
10 let YMCA Orlová
Pořádají:

YMCA ORLOVÁ

iCM
informační centrum
pro mládež Orlová
100 201 300 (včetně úhrady) v 09:00 - 16:00

KEEP SMILING GOSPEL

Za podpory:

YMCA